

także wtedy pozostać przy nich, nie odrzucić mimo zaskakujących nas nowych trudności. Zdaniem dra Liszcza podstawowym zadaniem rodziców jest zapewnienie dzieciom z FAS poczucia bezpieczeństwa i jednocześnie powstrzymanie się od budowania własnych oczekiwanych wizji przyszłości (np. związanych z kształceniem).

Zwieńczeniem konferencji były warsztaty, które odbyły się w pięciu grupach tematycznych: „Wczesne wspomaganie dzieci z zaburzeniami rozwoju” (mgr Barbara Chudzik), „Więzi rodzinne szansą na szczęśliwe życie – systemowe podejście do rodziny” (dr Iwona Gryniuk-Toruń), „Dziecko z FAS? – stereotypy i uprzedzenia w kontekście informacji o diagnozie” (mgr Maria Irzyk), „Między rodzicami – między niepokojem a spokojem” (dr n. med. Krzysztof Liszcz), „Stymulacja integracji sensoryczno-motorycznej dzieci z FASD – techniki wyciszające” (mgr Marcin Machowski).

Konferencja „Zrozumieć FAS” dała możliwość poruszenia tematyki Płodowego Zespołu Alkoholowego, widzianego oczami zarówno specjalistów, terapeutów, jak i opiekunów czy rodziców. Dzięki tak zróżnicowanemu gronu prelegentów zjawisko to zostało przedstawione wielowymiarowo. Szczególny akcent został położony na szerokich możliwościach stymulacji rozwoju dzieci obciążonych FASD, dzięki którym mogą one w twórczy i satysfakcjonujący sposób zdobywać wykształcenie i funkcjonować w społeczeństwie.

KATARZYNA HRYSZAN
Doktorantka, Katedra Pedagogiki Rodziny KUL
katarzynahryszana@gmail.com
DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.3-14>

**OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
„RODZINA W TEORII I PRAKTYCE PEDAGOGICZNEJ”
Lublin, 14 marca 2017 r.**

W dniu 14 marca 2017 r. w Instytucie Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Rodzina w teorii i praktyce pedagogicznej” zorganizowana przez Katedrę Pedagogiki Rodziny oraz Fundację Centrum Opieki nad Rodziną – COR. Była ona okazją do pogłębionego namysłu nad rodziną, a także do wspólnego świętowania 20-lecia istnienia Katedry Pedagogiki Rodziny w Instytucie Pedagogiki KUL. Konferencja została objęta patronatem naukowym Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego oraz Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Patronatu honorowego udzielił Wojewoda Lubelski, Urząd Marszałkowski Województwa

Lubelskiego oraz Zespół Pedagogiki Chrześcijańskiej działający przy KNP PAN. Patronatu medialnego udzieliło Polskie Radio Lublin, TVP3 Lublin, Radio eR oraz Katolickie Radio Zamość.

Z zaproszenia do udziału w konferencji skorzystało 116 osób z ponad trzydziestu ośrodków naukowych w Polsce. Wygłoszonych zostało łącznie 95 referatów, komunikat z badań przedstawiło 5 osób, 8 osób przygotowało postery, a 5 osób uczestniczyło w sposób bierny.

Wszystkich prelegentów i przybyłych gości powitała prodziekan Wydziału Nauk Społecznych – dr hab. Ewa Domagała-Zyśk, prof. KUL, która podkreśliła doniosłość konferencji z uwagi na ważny społecznie problem rodziny i życzyła, by każdemu ludzkiemu działaniu, nie tylko refleksji nad rodziną, przyświecała zawsze dzielność i szlachetność. Następnie głos zabrał dyrektor Instytutu Pedagogiki – ks. prof. dr hab. Marian Nowak, który przypomniał historyczne początki działalności Katedry Pedagogiki Rodziny w Instytucie Pedagogiki KUL, wskazał na konieczność refleksji nad rodziną i podkreślił wysoką rangę zorganizowanej konferencji.

W obradach plenarnych wysłuchano dziewięciu wystąpień. Jako pierwsza wystąpiła dr hab. Teresa Olearczyk, prof. KA, która zwróciła uwagę na problem wychowania w rodzinie poprzez pryzmat „wizerunku” rodziny. Dr hab. Bogusław Bieszczad mówiąc o języku współczesnej pedagogiki rodziny wskazał, iż niegdyś język głównie opisywał rzeczywistość, a teraz także zaczyna ją tworzyć. Dr hab. Jacek Kurzępa, prof. USWPS, przedstawił wzór osobowy ojca i cechy ważne dla roli ojca. Dr hab. Joanna Ostrouch-Kamińska, prof. UWM, omówiła przejawy demokratyzacji relacji małżeńskich i rodzicielskich we współczesnych rodzinach. Prof. zw. dr hab. Jadwiga Izdebska (UWB) wyakcentowała liczne zmiany społeczno-kulturowe i ukazała ich osłabiający wpływ na rodzinę. Prof. zw. dr hab. Bożena Matyjas (UJK) przedstawiła obraz dzieciństwa w rodzinie rozwiedzionej i ukazała formy wsparcia psychologiczno-pedagogicznego rodzin po rozwodzie. Dr hab. Andrzej Ładyżyński, prof. UW, pracujący w Centrum Psychiatrii Dzieci i Młodzieży, mówił o terapii jako sposobie pomocy rodzinie w powrocie do równowagi. Ks. prof. zw. dr hab. Jan Śledzianowski (UJK i WSD) wskazał na więzi występujące pomiędzy rodzeństwem, których nie mierzy się w kategoriach 500+. Ostatni prelegent w sesji plenarnej, ks. prof. zw. dr hab. Marian Nowak (KUL), przekazał wskazania papieża Franciszka dotyczące rodziny i wychowania w rodzinie zawarte w posynodalnej adhortacji apostołskiej *Amoris Laetitia*.

Kolejną część konferencji stanowiły obrady w ośmiu sekcjach tematycznych. Sekcji pierwszej przewodniczyli prof. dr hab. Aneta Bołdyrew, prof. dr hab. Grzegorz Grzybek i dr Magdalena Parzyszek. Referaty zaprezentowało jedenastu prelegentów.

Dr hab. Barbara Kiereś (KUL) przedstawiła filozoficzną myśl Arystotelesa poświęconą rodzinie jako społeczności naturalnej. Przywołała kontekst życia w państwie, które stanowi – zdaniem Arystotelesa – społeczność wtórną genetycznie wobec rodziny, lecz pierwszą w porządku pełnej aktualizacji życia ludzkiego i osiągnięcia szczęścia. Następnie autorka omówiła problem przyjaźni jako zasady życia rodzinnego. Dr hab. Grze-

gorz Grzybek (UR) skoncentrował się wokół specyfiki badania rodziny, jej założeń antropologicznych i aksjologicznych, teorii etyki rozwoju oraz etapów występujących w metodzie normatywno-konstrukcyjnej. Dr hab. Aneta Bołdyrew (UŁ) podkreśliła znaczenie rodziny jako środowiska odgrywającego zasadniczą rolę w procesie wychowania i socjalizacji młodego pokolenia w okresie II Rzeczypospolitej. Przedmiotem jej analizy stały się działania opiekuńcze na rzecz dzieci i młodzieży w łódzkich rodzinach robotniczych dotyczące treści wychowania, przekazu norm kulturowych oraz przygotowania do wypełniania ról społecznych. Dr Edyta Zawadzka (APS) podjęła refleksję nad uzasadnieniami celów wychowania rodzinnego. Zagadnienie to ujęte zostało dwójako – w perspektywie teoretycznej (na podstawie literatury przedmiotu) oraz empirycznej (bazującej na wynikach badań własnych). Dr Ewa Rojewska (USZ) zaprezentowała model personalistycznej orientacji wychowawczej rodziców oraz omówiła jego znaczenie dla wychowania seksualnego w obszarach: przyjmowania pozytywnej i integralnej wizji seksualności człowieka, akceptacji tożsamości płciowej i związanych z nią ról oraz dojrzałości emocjonalnego wymiaru seksualności. Wystąpienie dr Magdaleny Parzyszek (KUL) dotyczyło rozważań na temat tego, co jest niezmiennie w rodzinie, mianowicie monogamiczność, trwałość, oparcie na uczuciach, naturalna relacja mężczyzny i kobiety, wymagania emocjonalne człowieka, odpowiedzialność wychowawcza rodziców, oraz tego, co „zmiennie”, a co stanowi współczesne wyzwanie dla rodzin, chodzi tu m.in. o nowe rozpoznanie rodziny, jej trwałości, odpowiedzialności, nowej kobiecości czy nowego obywatelstwa. Mgr Dorota Zagrodnik (KUL) na przykładzie własnych badań przedstawiła rolę i znaczenie wychowania we współczesnej rodzinie w ocenie uczniów klas gimnazjalnych. Mgr Magdalena Gajderowicz (KUL) poruszyła problem więźniów obozu koncentracyjnego na Majdanku tworzących tzw. grypsy, czyli nielegalną korespondencję osadzonych z ich bliskimi. W listach tych odnaleźć można wiele słów miłości, tęsknoty, pragnień i potrzeb. Pojawia się także wątek wychowania. Biorąc pod uwagę fakt, iż treści te powstawały w tak specyficznym czasie i miejscu, trudno nie zgodzić się, że wychowawczy aspekt grypsów jest interesujący z punktu widzenia pedagogiki. Jako ostatnia w tej sekcji wystąpiła dr Anna Krasnodębska (UO), omawiając problemy i wyzwania, z jakimi muszą się zmierzyć rodziny migracyjne.

W trzeciej sekcji dziewięciu prelegentów skupiło swoje rozważania wokół rodziny, która jest przestrzenią rozwoju dla dzieci i młodzieży. Przewodniczącymi byli prof. zw. dr hab. Krystyna Chałas, prof. dr hab. Edward Nycz i mgr Patrycja Leśniak.

Jako pierwsza wystąpiła prof. zw. dr hab. Krystyna Chałas (KUL), prezentując wyniki badań studentów pedagogiki KUL, którzy udzielili odpowiedzi na temat: „Rodzina przestrzenią radości i cierpienia”. Dr hab. Edward Nycz, prof. UO, przedstawił materiał badawczy zbierany w ciągu 20 lat, dotyczący młodych ludzi, którzy określali więzi wewnątrzrodzinne i wewnątrzrodzinny przekaz norm oraz wartości. Wyniki badań zostały ukazane na tle zmian społeczno-kulturowych. Dr Anna Lenzion (Akademia Polonijna w Częstochowie) omówiła zjawisko transmisji międzypokoleniowej w rodzinie zarówno w odniesieniu do humanistycznie rozumianych wartości, jak również destruktywnych

wzorców, schematów i skryptów przejmowanych poprzez dziedziczenie społeczne. Badania zostały przeprowadzone w grupie 76 studentów I roku pedagogiki KUL w czerwcu 2009 r. Dr Aleksandra Pyrzyk-Kuta (US) przedstawiła studium przypadków młodzieży gimnazjalnej w sytuacjach problemowych. Podstawę wystąpienia stanowił materiał empiryczny w postaci twórczości literackiej młodzieży. Dr Marta Buk-Cegiełka (KUL) poprzez analizę wypowiedzi uczniów edukacji wczesnoszkolnej wybranych szkół województwa lubelskiego uzyskała odpowiedzi na pytania: jak dzieci w wieku wczesnoszkolnym rozumieją pojęcie rodziny oraz jaką wartość dla nich stanowi ich rodzina. Ks. dr Paweł Brudek (KUL) ukazał szczególne znaczenie podsystemu dziadków w procesie wspierania rozwoju dziecka w prenatalnym okresie życia. Za podstawę teoretyczną prezentowanych analiz przyjął teorię gerotranscendencji Larsa Tornstama. Dr Stanisława Włoch (UO) wyróżniła obszary takie, jak: dzieciństwo jako ważny okres w rozwoju człowieka, obszary wychowania we współczesnej rodzinie, bezradność wychowania w rodzinie oraz konteksty wychowawcze w środowisku rodzinnym. Dr Sylwia Gwiazdowska-Stańczak (KUL) przeprowadziła badania nad postrzeganiem relacji rodzinnych oraz postaw rodzicielskich przez uczniów z wysokimi osiągnięciami szkolnymi. Za kryterium osiągnięć posłużył wynik w teście gimnazjalnym oraz średnia ocen. Ostatnim prelegentem w tej sekcji była mgr Justyna Sala-Suszyńska (UMCS), która ukazała znaczenie rodziców w edukacji dziecka, ich ważkość w procesie kształcenia oraz partnerstwo pomiędzy rodzicami a ich dziećmi.

Czwarta sekcja dotyczyła religijnego wymiaru wychowania w rodzinie. Wystąpiło w niej dziewięciu prelegentów. Przewodniczącym w tej sekcji był ks. prof. dr hab. Stanisław Chrobak, dr hab. Alina Rynio oraz mgr Katarzyna Hryszan.

Jako pierwsza głos zabrała dr hab. Alina Rynio, prof. KUL, która ukazała znaczenie rodziny w chrześcijańskim wychowaniu dzieci i młodzieży zawarte w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego. Ks. dr hab. Andrzej Łuczyński, prof. KUL, omówił wychowanie religijne w rodzinie w kontekście współczesnych przemian społeczno-kulturowych. Mgr Paulina Biegaj (UJ) podjęła problem nieposłuszeństwa dziecka wobec rodziców. W poszukiwaniu możliwych rozwiązań tego zagadnienia omówiła wybrane elementy nauczania papieża Franciszka na temat miłości i czułości w relacjach międzyludzkich, a także wybrane aspekty filozofii miłości na podstawie myśli św. Tomasza z Akwinu, Karola Wojtyły oraz Józefa Tischnera. Mgr lic. Andrei Ahapau (KUL) zajął się specyfiką wychowania w rodzinie muzułmańskiej w świetle wybranej literatury. Wyakcentował pozytywne aspekty wychowania w takiej rodzinie oraz ukazał wartości, jakie ona przekazuje. Natomiast mgr Iryna Ahapava (KUL) zaprezentowała rozumienie czasu wolnego w tradycji katolickiej w świetle wybranej literatury, koncentrując się na jego praktycznym aspekcie. Mgr Karolina Siwek (KUL) na podstawie adhortacji papieża Franciszka *Amoris Laetitia* ukazała ważność przygotowania do małżeństwa i rodziny. Mgr Ewa Łaskarzewska (KUL) zachęcała do uważnego przyjrzenia się treściom na temat rodziny udostępnianym szerokiemu gronu odbiorców poprzez blogosferę. Porównała obraz rodziny wielodzietnej prezentowany w mediach społecznościowych z tym, jaki uka-

zywali kolejni papieże w orędziach na Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu. Mgr Katarzyna Hryszan (KUL) wskazała na ważność realizowania funkcji religijnej w rodzinie pomimo trudności, jakie niesie ze sobą zaburzenie ze spektrum autyzmu. Wystąpienie składało się z trzech części: wyjaśnienia terminologiczne odnośnie do autyzmu, modele podejścia do autyzmu, które są punktem wyjścia do rozumienia zaburzenia ASD, oraz uzasadnienie realizacji wychowania religijnego w rodzinie. Ostatnim prelegentem był ks. prof. dr hab. Stanisław Chrobak (UKSW), który mówił o przebaczeniu i zaufaniu w komunii rodzinnej w nawiązaniu do adhortacji apostolskiej papieża Franciszka *Amoris Laetitia*. Wskazał na ważność wyjaśnienia, czym jest komunია rodzinna, a także podjęcie refleksji nad zaufaniem i przebaczeniem w przestrzeni życia rodzinnego.

Sekcja piąta podjęła refleksję na temat (nie)zagrożonych relacji interpersonalnych w rodzinie. Przewodniczącymi byli prof. dr hab. Agata Popławska, prof. dr hab. Józef Szopiński oraz mgr Emilia Mulawa. Głos zabrało dziesięciu prelegentów.

Dr Ewa Dybowska (Akademia Ignatianum), rozpatrując rodzinę jako system, ale jednocześnie jako podstawowe środowisko wychowawcze, przedstawiła koncepcję Stephena R. Coveya, który proponuje „sposób na szczęśliwą rodzinę”. Jego koncepcja może być inspiracją dla wychowania we współczesnej rodzinie. Dr Zbigniew Chodkowski (UR) wskazał istotne czynniki wspomagające rozwój rodziny. Dr Sabina Lucyna Zalewska (UKSW) omawiając relacje małżeńskie skoncentrowała się na zagadnieniu osamotnienia i samotności małżonków. Prof. nadzw. dr hab. Józef Szopiński (Wyższa Szkoła Humanitas) nakreślił problem uwikłania córki przez ojca w relację erotyczną. Dr hab. Agata Popławska, prof. NWSP, mówiła o zagrożeniach, jakie niesie z sobą świat cyberprzestrzeni, a w sposób szczególnie o tych, które dotyczą rodziny. Dr Sylwester Bębas (UP) ukazał zagrożenia płynące z cyberprzestrzeni dla dzieci, młodzieży oraz rodziny, mianowicie: cyberpornografia, cyberpedofilia, cyberseks, cyberprzemoc, cyberstalking, uzależnienie od komputera, Internetu i inne. Mgr Ewa Domarecka (UMCS), opierając się na studium przypadku, dokonała analizy procesu dostosowywania się rodziny (współmałżonka, dzieci wnuków) do sytuacji nadużywania alkoholu przez osobę bliską będącą w wieku podeszłym. Mgr Monika Sabaj (KUL) podjęła temat molestowania moralnego w małżeństwie, stanowiącego formę przemocy, która sprawia, że ofiara ulega totalnej destrukcji. Perwersyjna przemoc jest często bagatelizowana, negowana, a nawet sprowadzana do normalności, co w konsekwencji niszczy całą rodzinę. Mgr Emilia Mulawa (KUL) za przedmiot swoich dociekań wybrała samobójczą śmierć rodzica w narracjach dorosłych dzieci. Ostatnim prelegentem był mgr Łukasz Mrózek (UPJP2), który również poruszył problematykę suicydalną w refleksji nad rodziną, omawiając zjawisko samobójstwa – jego przyczyn i skutków.

Sekcja szósta podjęła zagadnienia rodziny wobec różnorodnych problemów. Sekcji przewodniczyli prof. dr hab. Teresa Olearczyk, prof. dr hab. Andrzej Sowiński oraz mgr Magdalena Woźniak. Referaty przedstawiło dziesięć osób.

Pierwsza głos zabrała mgr Ewa Nizio (KUL), która podjęła temat niepłodności jako źródła stresu w małżeństwie, omawiając psychospołeczny kontekst tych doświadczeń, ich wpływ na dalsze życie rodzinne oraz sposoby radzenia sobie przez każde z małżonków

z tą sytuacją. Wystąpienie ks. mgr. Jarosława Czaplińskiego (KUL) dotyczyło adopcji w małżeństwie, ściślej problemu: czy decyzja o adopcji jest początkiem czy końcem trudności rodzin bezdzietnych. Dr Agnieszka Bochniarz (UMCS) zajęła się samooceną rodziców w niepełnosprawnością ruchową. Wykazała, że to, jak rodzic z niepełnosprawnością funkcjonować będzie w relacji z własnym dzieckiem, zależy od wielu czynników, m.in. od jego zasobów osobistych będących predyktorami subiektywnego dobrostanu i satysfakcji życiowej jednostki. Dr Ewa Dziewońska (Akademia Ignatianum) przedstawiła wybrane aspekty pracy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie wsparcia emocjonalnego rodzin z dziećmi o zaburzonym rozwoju. Ukazała przykłady pracy mającej na celu aktywizację potencjału rodziny, wzmocnienia kompetencji poszczególnych jej członków, a w konsekwencji powrót do stabilności i funkcjonalności systemu rodzinnego. Mgr Katarzyna Sowa podjęła problem: czy niepełna sprawność dziecka w rodzinie jest problemem czy może powołaniem? Dr Izabela Gąterek (UKSW) zajęła się problematyką nauczania domowego w kontekście choroby przewlekłej dziecka. Pokazała jak choroba wywierając silny wpływ na psychikę dziecka, zasadniczo zmienia jego tryb życia. Rozważania stały się cennym wskazaniem dla pedagogów realizujących nauczanie domowe. Mgr Agnieszka Siedliska (SP ZOZ Puławy) omówiła zagadnienie dotyczące aktywności wychowawczej środowiska rodzinnego w sytuacji choroby dziecka. Uzyskane wyniki badań własnych pozwoliły dać odpowiedź na pytanie: w czym wyraża się specyfika funkcjonowania rodzin wychowujących dziecko przewlekle chore. Mgr Magdalena Woźniak (KUL) w sposób holistyczny przedstawiła podejście w pracy pedagogicznej z rodziną dziecka z autyzmem. Ukazała modele radzenia sobie z trudnymi zachowaniami dziecka, ich wdrażanie oraz osiągnięte efekty. Ponadto podjęła próbę skonfrontowania teorii pedagogicznej z praktyką i omówiła przeszkody, z jakimi spotyka się w swojej pracy pedagog udzielający pomocy rodzinie dziecka z autyzmem. Dr Krzysztof Zajdel (UZ) odniósł się do problemu eutanazji w Polsce, przedstawiając sposoby pomocy osobom w potrzebie, w tym szczególnie seniorom. Mgr Joanna Kata (UMCS) podjęła refleksję na temat psychospołecznych przejawów kryzysu współczesnej rodziny. Poważnym zagrożeniem dla rodziny jest stały wzrost liczby rozwodów, dlatego wiele przejawów świadczy o tym, że mamy do czynienia z pewnego rodzaju kryzysem rodziny oraz rozpadem tradycyjnego modelu rodziny.

W sekcji siódmej jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Tadeusz Sakowicz, podkreślając znaczenie sakramentalnego wymiaru rodziny w dobie totalnego jej zagrożenia. Kiedy świat „nowoczesny” proponuje zamieszanie w dziedzinie wartości, to tylko zdrowa i sakramentalna rodzina stanowi bastion dla rozwoju prawdziwej miłości. Dr hab. Barbara Maria Nowak (Pedagogium WSNS) zaprezentowała wyniki badań jakościowych nad rodzinami z problemem penitencjarnym. Mgr Małgorzata Grabowska (KUL) przedstawiła badania dotyczące percepcji postaw rodzicielskich przez kobiety niedostosowane społecznie przebywające w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Mgr Angelika Sikorska (KUL) skoncentrowała się na zrekonstruowaniu procesu radzenia sobie z sytuacją uwięzienia osoby bliskiej („osoby znaczącej”) oraz zidentyfikowaniu strategii zaradczych i adaptacyjnych

rzutujących na kreowanie tożsamości osób badanych. Do zilustrowania problemu posłużyły wybrane wywiady narracyjne realizowane z „niewinnymi ofiarami systemu sprawiedliwości”, tj. dorosłymi dziećmi osób skazanych na karę pozbawienia wolności. Mgr Małgorzata Osińska (UMCS) ukazała znaczenie rodziny w pracy resocjalizacyjnej ze skazanym, zaś mgr Gabriela Matczak (KUL) znaczenie rodziny w pracy z wychowankiem młodzieżowego ośrodka wychowawczego o charakterze socjalizacyjno-rewalidacyjnym. Mgr Magdalena Połom podjęła problem więzi pozabezpiecznych i ich konsekwencji dla rozwoju dziecka np. z rodzin naznaczonych alkoholizmem. Mgr Aleksandra Majsterek (KUL) przedstawiła wpływ urządzeń medialnych na życie adolescentów funkcjonujących we współczesnej rodzinie w czasie przemian społeczno-kulturowych.

Sekcja ósma dotyczyła współpracy z rodziną i wsparcia rodziny. Tej sekcji przewodniczył prof. dr hab. Bogusław Bieszczad, prof. dr hab. Andrzej Ładyżyński oraz mgr Magdalena Leśniak. Wystąpiło siedmiu prelegentów.

Jako pierwszy głos zabrał ks. dr hab. Adam Maj, prof. KUL, który poruszył zagadnienie partnerstwa aksjologicznego rodziny i szkoły. Dr Magda Urbańska (UR) zaprezentowała zagadnienie mediacji jako formy wsparcia rodziny – na przykładzie mediacji w rodzinach dwunarodowych. Dr Paulina Forma (UJK) zaprezentowała wnioski z badań dotyczących funkcjonowania rodziny w kryzysie przeprowadzonych w 2016 r. wśród mieszkańców gminy Daleszyce. Dr Katarzyna Braun (KUL) wskazała na wolontariat jako jedną z form wsparcia rodziny dysfunkcyjnej. Dr Karolina Mirośław (KUL) opowiedziała o rodzinie z perspektywy pracownika socjalnego. Mgr Małgorzata Szczeszek (KUL) na przykładzie Dziennego Oddziału Psychogeriatrycznego w Lublinie ukazała możliwości wspierania rodziny w opiece nad osobą starszą. Mgr Michał Kotala (KUL) pokazał możliwość zastosowania gier planszowych w profilaktyce i terapii uzależnień dzieci i młodzieży.

Na zakończenie przedstawiono sprawozdania z obrad w sekcjach tematycznych oraz ogłoszono wyniki konkursu na najlepszy plakat wykonany przez studentów pedagogiki. Prezes Fundacji Centrum Opieki nad Rodziną COR mgr Emilia Mulawa podziękowała za możliwość współorganizowania tej konferencji naukowej.